Gemeente Kerkrade

Nota van toelichting

Nummer.: 25Tl040	**Kerkrade, 2 juli 2025**

Behorend bij ontwerpbesluit nummer: 25Rb043

Onderwerp

GR Stadsregio Parkstad Limburg Ontwerpbegroting 2026 en Meerjarenraming 2027-2029

Beslispunten

I. Een positieve zienswijze af te geven op zowel de Ontwerpbegroting 2026 en Meerjarenraming 2027-2029;
II. kennis te nemen van de jaarrekening 2024.

Inleiding

Elk jaar sturen de gemeenschappelijke regelingen hun begroting voor het komende jaar en de meerjarenbegrotingen toe aan de deelnemende gemeenten. Op grond van de gemeenschappelijke regelingen dienen de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld te worden hierover hun zienswijzen kenbaar te maken alvorens de Algemene Besturen van de GR'en hun begrotingen definitief kunnen vaststellen. De deelnemende gemeente wordt door iedere GR verzocht tijdig een zienswijze kenbaar te maken.

In 2024 is gestart met een eenduidig en integraal proces om de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen aan de raad voor te leggen. Deze werkwijze is door de raad positief ontvangen. De feedback van zowel betrokken contactambtenaren als griffie heeft geresulteerd in een verfijning van het proces en de gebruikte documenten. Voor de komende cyclus wordt weer gebruik gemaakt van een dashboard om de informatievoorziening over de begrotingen voor de raad duidelijk weer te geven. De nota van toelichting en de zienswijzenbrieven zijn volgens een eenduidige opzet voor de raad opgesteld. De begrotingen van de GR'en worden tijdens één commissievergadering behandeld.

In deze nota van toelichting ligt voor de begroting van Stadsregio Parkstad Limburg (hierna: SPL.) De SPL is een gemeenschappelijk regeling van de 7 Parkstadgemeenten.
De SPL is het bestuurlijk samenwerkingsverband van de Parkstadgemeenten (volgens de Wet Gemeenschappelijke Regeling - WGR)
De betrokken gemeenten zijn: Beekdaelen, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld en Voerendaal die samen de Stadsregio Parkstad Limburg vormen.
De GR SPL kent een dagelijks bestuur, een algemeen bestuur en vijf bestuurscommissies.
De gemeenten worden ondersteund door een onafhankelijk projectbureau waar een team van medewerkers werkt aan de transformatie en de toekomst van de Parkstadregio en de mensen die er wonen.

Doelstelling van de GR SPL is:
Samenwerken tussen de aangesloten gemeenten om op regionaal niveau beleid te ontwikkelen en uit te voeren. Vooral op terreinen waar de schaal van een gemeente te klein is, maar waar samenwerking tussen de diverse gemeenten meerwaarde heeft.

Specifiek richt de GR SPL zich op:
- Ruimtelijke ordening en regionale ontwikkeling
- Economische structuurversterking
- Duurzaamheid en energietransitie
- Mobiliteit en Verkeer
- Leefbaarheid en sociaal beleid
- Afstemming van gemeentelijke visies en het efficiënt bundelen van middelen.

Kortom: het realiseren van een brede welvaart in Parkstad!

Daarnaast ligt een positieve zienswijze voor. De GR SPL heeft op het verzoek van de gemeenten een taakstellende bezuiniging gerealiseerd van 5%. Dit ook om de gevolgen van het zogenaamde ravijnjaar 2026 voor de deelnemende gemeenten te beheersen.

In het vervolg van deze nota van toelichting worden de ontwikkelingen geschetst die volgens de GR van invloed zijn op de uitvoering van de kerntaken door de GR. Verder worden eventuele voor de beoordeling door de raad van belang zijnde beleidsaanpassingen en nieuwe ontwikkelingen die een financiële impact hebben geschetst. Daartoe behoren ook de financiële gevolgen van Cao-wijzigingen, indexeringen en beleidswijzigingen waarover reeds besluitvorming heeft plaatsgevonden.

Doelstelling

Gebruik maken van de bevoegdheid van de gemeenteraad om een zienswijze af te geven met betrekking tot de ontwerpbegroting 2026 en het gedane voorstel tot bezuinigingsmaatregelen van de SPL en het ter kennisname aanbieden van de jaarrekening en het jaarverslag 2024 van voornoemde gemeenschappelijke regeling.

Argumenten

Op grond van artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen sturen de gemeenschappelijke regelingen elk jaar hun begroting voor het komende jaar en de meerjarenbegrotingen toe aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraden worden in de gelegenheid gesteld hierover hun zienswijzen kenbaar te maken. Door een zienswijze kenbaar te maken kan de raad gebruik maken van zijn controle – en sturingsbevoegdheid ten aanzien van de gemeenschappelijke regeling.
De raad heeft eerder te kennen gegeven dat hij behoefte heeft aan meer grip op de zogenaamde verbonden partijen. Die grip kan aan de raad worden gegeven door een heldere weergave van de belangrijkste financiële en beleidsmatige begrotingswijzigingen per gemeenschappelijke regeling aan te bieden, in de vorm van een dashboard.

In het dashboard wordt een onderscheid gemaakt tussen voorgestelde wijzigingen waar niets tot weinig aan te veranderen valt, zoals CAO-wijzigingen voor personeel, indexeringen van kostprijzen, reeds besloten beleidsaanpassingen en verplichtingen op grond van gewijzigde wetgeving. Daarnaast zijn er begrotingswijzigingen waar de raad meer ruimte heeft om een zienswijze over af te geven, met name nieuwe beleidsaanpassingen die kostenstijgingen met zich mee brengen.

De raad kan het dashboard gebruiken om te bepalen op welke begroting hij nader wil inzoomen en waar een inhoudelijke behandeling en het afgeven van een zienswijze nodig zijn.

Ontwerpbegroting SPL 2026

De begroting van 2025 is het uitgangspunt geweest voor het opstellen van de ontwerpbegroting 2026, met dien verstand dat er – zoals gebruikelijk – een indexering voor lonen en prijzen plaats heeft gevonden. De ontwerpbegroting 2026 van de SPL kent geen noemenswaardige beleidsmatige wijzigingen die afwijken van het eerder vastgestelde Meerjarenbeleidsplan 2024 tot en met 2027 of de begroting 2025. De Raad van de gemeente Kerkrade heeft destijds ingestemd met de inhoud van dit meerjarenbeleidsplan.

In financiële zin zijn er veel zaken “in beweging.” In de eerste plaats is het zogenaamde ravijnjaar in aantocht, waarbij gemeenten geconfronteerd worden met een herverdeling van de bijdragen uit het gemeentefonds en daardoor minder middelen beschikbaar zullen hebben.

Voor wat betreft de gemeentelijke bijdragen heeft de SPL van haar bestuur de opdracht gekregen om te kijken wat de bijdrage aan de gemeentelijke uitdagingen in het ravijnjaar zou kunnen zijn. Daarbij is afgesproken dat er geen takendiscussie gevoerd zal worden maar op basis van efficiëntere bedrijfsvoering bezuinigingen gerealiseerd worden. Naar aanleiding daarvan heeft SPL besloten om een 5% taakstellende bezuiniging door te voeren.

De voorgenomen bezuinigingen:

Tabel: Invulling van de 5%-taakstelling voor de jaren 2026 t/m 2029

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Verlaging regiobijdrage ringwegen	200	200	200	200
Onvoorzien verlagen tot € 1.000 (momenteel voor 2026: 50K)	49	49	49	49
Vermindering bedrijfsvoeringkosten (momenteel voor 2026: 555K)	1	12	21	30
	---	---	---	---
Totaal invulling taakstelling (bedrag)	250	261	270	279
Totaal invulling taakstelling (%)	5 %	5 %	5 %	5 %
Verwacht begrotingsresultaat na volledige invulling van de 5%-bezuinigingstaakstelling	0	0	0	0

	2025	2026	2027	2028	2029
Begrotiing SPL was		974	1.017	1052	1085
Bezuiniging		48	51	52	54
Begroting SPL is		926	966	1000	1031
door gemeente Kerkrade reeds ingeboekt voor 2026		28	57	57	57
Extra opbrengst/uitgaven per jaar voor de gemeente Kerkrade		**20**	**-6**	**-5**	**-3**

Voorstel inhoud zienswijze

Voorgesteld wordt om een positieve zienswijze af te geven op de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen. De omvang van de SPL voorgestelde bezuinigingsmaatregelen die door de raad in voornoemde brief opgenomen minimale omvang van 5% wordt met de maatregelen die zijn benoemd gehaald.

De SPL heeft in 2024 alle taken uitgevoerd waar men normaliter voor aan de lat staat.

De SPL zal met de 5% bezuiniging over 2026 een extra positief resultaat genereren van € 48.000
Daarvan is door de gemeente Kerkrade al een bezuiniging ingeboekt voor 2026 van €28.000 wat een extra in te boeken positief resultaat van € 20.000 euro oplevert.

Kanttekeningen

Externe factoren zoals cyberaanvallen, ziekteverzuim etc, welke niet zijn te beïnvloeden en vaak acuut en spontaan kunnen ontstaan kunnen invloed hebben op de uitgaven voor 2026.

Financiën

Landelijk worden gemeenten de komende periode geconfronteerd met een korting op het gemeentefonds waarbij het jaar 2026 een dieptepunt kent. Hierdoor wordt ook gemeente Kerkrade gedwongen om te zoeken naar noodzakelijke bezuinigingen. De gemeenschappelijke regelingen zijn in de afgelopen periode gevraagd om, gelet op de knellende financiële kaders, als 'verlengd lokaal bestuur' hun verantwoordelijkheid hierin te nemen.

De gemeenteraad heeft in de zienswijzebrieven ten aanzien van de ontwerpbegrotingen 2025 van alle gemeenschappelijke regelingen een passage gewijd aan dit uitgangspunt.

De in het navolgende tabellen weergegeven financiële consequenties hebben enkel betrekking op de ontwerpbegroting 2026 en de parallel daaraan door de SPL voorgestelde bezuinigingsmaatregelen.

Ontwerpbegroting SPL 2026

De ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 heeft het volgende effect voor de begroting van Kerkrade:

Bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028	2029
Gewijzigde bijdrage Kerkrade		20	-6	-5	-3

De oorspronkelijk geraamde loonkostenstijging en indexaties zijn gehandhaafd c.q. ongewijzigd ten opzichte van de Begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028.
De bezuinigingsopgave is volledig ingevuld op de bedrijfskosten ten behoeve van de reguliere bijdrage.

Communicatie

Na vaststelling door de gemeenteraad zal de zienswijze kenbaar worden gemaakt aan het Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regeling die de ontwerpbegroting voorzien van de van de gemeenten ontvangen zienswijzen en ter vaststelling voorlegt aan het Algemeen Bestuur.

De gemeenschappelijke regeling is verplicht te reageren op de door de raden ingediende zienswijzen. Het Dagelijks Bestuur moet schriftelijk én gemotiveerd aan de gemeenteraden laten weten wat het van de zienswijzen vindt en tot welke conclusie dat heeft geleid. Die 'terugkoppeling' moet aan de raden worden gegeven vóórdat het Algemeen Bestuur de begroting vaststelt.

Burgerparticipatie

De (indien van toepassing: bijgestelde) begroting en de daarover door onze gemeenteraad gegeven zienswijzen, evenals de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling zal via de gemeentelijke kanalen door belanghebbenden kunnen worden ingezien. Dit is de participatietrede Informeren.

Uitvoering

Na besluitvorming door de gemeenteraad zal de zienswijze middels bijgevoegde concept zienswijzenbrief kenbaar worden gemaakt aan het Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regeling die de ontwerpbegroting voorzien van de van de gemeenten ontvangen zienswijzen en ter vaststelling voorlegt aan het Algemeen Bestuur. Na behandeling in de raadsvergadering van 2 juli 2025 wordt het Algemeen Bestuur van de SPL schriftelijk bericht over de door de raad in te dienen zienswijze. Indien in de Commissie AZM wordt besloten om deze kwestie als akkoordstuk naar de raad door te geleiden, dan wordt de SPL na de commissievergadering van 12 juni 2025 al in kennis gesteld van de door de raad voorgenomen beslispunten. De gemeenschappelijke regeling is verplicht te reageren op de door de raden ingediende zienswijzen. Het dagelijks bestuur moet schriftelijk én gemotiveerd aan de gemeenteraden laten weten wat het van de zienswijzen vindt en tot welke conclusie dat heeft geleid. Die 'terugkoppeling' moet aan de raden worden gegeven vóórdat het algemeen bestuur de begroting vaststelt. Definitieve besluitvorming zal plaats vinden in de vergadering van het Algemeen bestuur van de SPL van 4 juli aanstaande.

Gezondheid en Vitaliteit

Niet van toepassing